

Valtion vuoden 2024 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastus

Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle

Jaakko Eskola

27.5.2025

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Tilintarkastuksen kokonaisuus

Tilintarkastus kohdistuu kaikkiin valtion virastoihin

61 kirjanpitoyksikköä
Valtion tilinpäätös
3 rahastoa
HELCOM, Pohjoismaiden ministerineuvoston 2 organisaatiota

Tilintarkastus on yksi keino toteuttaa VTV:lle annettu ulkoisen tarkastajan tehtävää

Tuotteena vastaa hyvin pitkälle yrityksissä ja kunnissa toteutettua tilintarkastusta
Jokaiselle kirjanpitoyksikölle annetaan vähintään tilintarkastuskertomus ja vuosiyhteenveto

Tilintarkastukseen käytettiin (2024) 17,5 htv

Välittömät kustannukset (2024) olivat 1,59 m€
Vertailun vuoksi yhden suuren valtionyhtiön tilintarkastus maksoi (2024) 1,8 m€ + 1,0 m€ lisäpalveluita

Tarkastuksen tavoitteena on, että havainnot saadaan korjattua mahdollisimman nopeasti

Raportointi kohteelle mahdollisimman ripeästi
Vuoden 2024 tilintarkastuksen yhteydessä yhteensä 63 kirjallista raporttia tarkastuskohteille ennen loppuraportointia

Tilintarkastuksen sisältö

Tilintarkastus varmistaa tarkastuksellaan, että

Talousarviota noudatetaan

Valtiontaloudesta tuotoista, kuluista ja taloudellisesta asemasta on käytettävissä oikeat ja riittävät tiedot

Toiminnallisesta tehokkuudesta esitetään oikeat ja riittävät tiedot

Valtion taloudenhoidon sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty

Kirjanpitoyksikkökohtaiset lausuma-alueet

Kohtuullisen varmuuden lausuma (on noudatettu, tiedot ovat oikein)

- Talousarvion noudattamisesta
- Tilinpäätöslaskelmista (tuloslaskelma, tase, talousarvion toteutumalaskelma)
- Liitetiedoista

Rajoitetun varmuuden lausuma (ei ole tullut esiin olennaista huomautettavaa)

- Sisäisestä valvonnasta, kirjanpidosta, valtuusseuranta ja mahdollisesta tarkastuksen erityisestä kohdentamisalueesta
- Toiminnallisen tehokkuuden tiedoista

Raportointi

Kaikille kirjanpitoyksiköille tilintarkastuskertomus ja vuosiyhteenveto

Väliraportteja ja havaintoraportteja tarpeen mukaan

Yhteenveto tilintarkastuksen tarkastamasta kokonaisuudesta

Pääviestit valtion taloudenhoidon osalta

01

Valtion taloudenhoidon prosessit ovat varsin luotettavia, yhtenäisiä ja tehokkaita

02

Talousarviota noudatetaan kokonaisuus huomioiden hyvin

03

VTV:n havaintoihin reagoidaan hyvin ja havaintojen pohjalta korjauksia sekä toimintatapojen muutoksia toteutetaan

Kertomushuomautukset 2016-2024 (KPY, kpl)

(Tilinpäätös sisältää myös toiminnallisen tehokkuuden tietojen huomautukset)

Vuosi	Budjetointi- menettelyt	Tilinpäätöksen oikeat ja riittävät tiedot	Sisäinen valvonta	Talousarvion noudattaminen	Ilmoitus- velvollisuus
2024	0	7	6	10	2
2023	0	11	7	13	2
2022	0	12	7	10	4
2021	0	5	9	9	3
2020	0	9	6	11	3
2019	0	8	8	7	2
2018	2	7	10	7	2
2017	1	8	16	9	4
2016	0	7	14	13	6

Talousarvion noudattamisen tarkastus

- 10 kirjanpitoyksikön tilintarkastuskertomuksessa oli kielteinen talousarvion noudattamista koskeva lausuma.
 - Kertomuksia on yhteensä 61 kirjanpitoyksikölle, joten 16 % tarkastetuista kirjanpitoyksiköistä sai huomautuksen.
 - Tilanne on huomattavasti parempi kuin vuonna 2023
- Vain THL on saanut talousarvion noudattamisesta huomautuksen vähintään 3 vuotta peräkkäin (4 vuotta). Viimeiseen 5 vuoteen on OPH:lla 4 laillisuushuomautusta ja Migrillä ja Väylällä 3 huomautusta.
 - 2024: UM, THL, STM, VH, VM, MMM, OPH, Rise, Valvira, SM (10)
 - 2023: Migri, THL, POHA, UOL, OM, OPH, YM, Väylä, PRH, SM, TEM, RUV, LVM (13)
 - 2022: Migri, THL, STM, SA, TIV, LVV, HÄKE, Rise, ESAVI, AVV (10)
 - 2021: Migri, THL, STM, VK, VM, OM, OPH, Väylä, KEHA (9)
 - 2020: UM, VNK, POHA, SA, TIV, BF, OPH, Väylä, KEHA, PRH, PV (11)

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus on saanut huomautuksen peräkkäisinä vuosina

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus on saanut huomautuksen talousarviolain 12 b §:n tarkoittamien keskitettyjen tehtävien hoidosta

Tarpeesta maksuun

Taustalla useisiin prosesseihin kohdistuvia havaintoja, kyse ei yksittäisestä asiasta

Maksuliike

Tilauksesta perintään

Henkilöstö- ja palkkahallinto

Matkahallinto

Robotiikka / tekoäly

Palkeet reagoi huomautuksiin ja suosituksiin hyvin

Prosessit ja teknologia kehittyvät jatkuvasti

Vuosittain myös tarkastuksessa jatkuvasti uusia havaintoja

Hallituksen vuosikertomuksen raportoinnin kehittyminen

Uudistettu raportointia ohjaava asetus

- Yleisesti ottaen raportoinnissa vuodelta 2024 ei ole havaittavissa kovin suurta muutosta edelliseen vuoteen verrattuna.
- Selkeimmät rakenteelliset muutokset ovat vaikuttavuustavoitteiden toteutumisen arvosanan poistuminen sekä riskien kuvailu osana toimintaympäristön ja toimialan muutosten kuvausta

Asetusmuutoksen keskeisinä tavoitteina oli selkeyttää sääntelyä ja tuoda sitä realistisemmaksi

- Nämä tavoitteet ovat kohtuullisen hyvin toteutuneet.
- Asetusmuutos tukee myös tavoitetta raportoinnin kiteyttämisestä olennaisiin ja keskeisiin tietoihin yhdessä talousarvioesityksen pääluokkaperusteluiden kanssa

Talousarvioesityksen pääluokkaperusteluiden kehittyminen vuonna 2024

- Lähes kaikilla hallinnonaloilla kunkin vaikuttavuustavoitteen alla esitettiin toiminnalliset tulostavoitteet
- Tämä on tuonut paremmat mahdollisuudet raportoinnin riittävyyden ja relevanttiuden arviointiin.

Hallituksen vuosikertomuksen tuloksellisuustiedot

Hallituksen vuosikertomuksessa raportoidaan säädösten edellyttämät asiakokonaisuudet olennaisilta osin

- Hallituksen vuosikertomuksen sisältövaatimuksia on uudistettu

Vuosikertomuksesta saa riittävän kuvan hallitusohjelman edistymisestä

- Keskeisimmistä vuodelle 2024 kohdistuneista toimenpiteistä raportoidaan

Talousarvioesityksen yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista raportoidaan riittävällä tavalla

- Toiminnallisten tulostavoitteiden esittäminen on pääosin riittävää
- Taloudellisuudesta ja tuottavuudesta raportointi sekä laajemmista vaikutusten arvioinneista annetut tiedot vaihtelevat eri hallinnonalojen välillä

Kestävän kehityksen raportointi vaihtelee hallinnonaloittain

- Kestävän kehityksen raportoinnin ohjeistusta on tarkennettu mutta se jättää edelleen tilaa ministeriöiden erilaisuudelle

Tiedot julkisen talouden ja valtiontalouden tilasta

Vuosikertomuksessa käsitellään valtionvelkaa omassa alaluvussaan ja siihen liittyviä valtiontalouden vastuita ja riskejä

Valtionvelan todetaan yli kaksinkertaistuneen vuoden 2007 tasolta, ja korkomenojen tasoa verrataan sekä edeltävien vuosien toteutuneisiin että lähivuosien ennakoituihin korkomenoihin

Julkisen talouden hoitoa koskevia EU:n finanssipoliittisia sääntöjä käsitellään suppeasti

Vuosikertomuksessa ei avata valmistelussa olevan kansallisen finanssipoliitiikan uudistamisen sisältöä

VTV:n finanssipoliitiikan valvonnan arvio julkisen talouden hoidosta julkaistaan 9.6.2025

Valtiontakausten ja takuiden määrä on kasvanut Suomessa jo yli 10 vuotta

Vuonna 2024 palattiin yhden vuoden jälkeen kasvu-uralle

Finnveran toimintaa ja siihen liittyviä riskejä on vuosikertomuksessa kuvattu kattavasti

Vuosikertomuksessa huomioidaan, että valtion taseasema on vaikeasti hahmottuva

Omaisuseriä on talousarvion ulkopuolisissa yksiköissä

Tarkastusvirasto pitää konserniraportoinnin tulevia muutoksia perusteltuina ja hyvinä

Kiitos!

Tack!